

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 „ 1/2 „ 1 „ 60 „
 „ 1/4 „ — „ 90 „

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 „ 1/2 „ 3 „
 — 0 —

Numeri singuratici se vând
 în Cluj cu 5 fileri, într'alte
 locuri cu 6 fileri.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
 mea locului ce ocupă:
 fiecare cm. □ costă o-
 dată 10 fil., de 2 ori
 8 fil., de 3 și mai multe
 ori 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL”
 CLUJ, — KOLOZSVÁR
 6. JÓKAI-UTCA

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Damenii buni învățați carte!

Au trecut vremile acele bune, când puteam trăi ușor și fără de carte, adecă fără știință. Au trecut de mult zilele acele, când credeam, că e destul, dacă știm ara, semăna, a păstori oi și vite. Ziceam atunci făloși, că nu avem lipsă de carte, — că moșii-strămoșii noștri au trăit destul de bine și fără carte, — fără învățatură: »învețe cine voește să fie popă«. Așa ziceam noi plugarii români când-va și pe unele locuri foarte mulți și astăzi vorbesc tot așa.

Doamne sfinte, rău am mai vorbit, cari am vorbit așa și amar ne-am mai osândit. Asta numai acum târziu o vedem. Acum luăm samă, că pentru noi nu e de ajuns dacă e învățat numai popa și notariul. Trebuie să știm și noi ceva, căci învățatura popii și a notariului, mai întâi e pentru sine și numai apoi pentru noi. E drept și aceea, că cu cât e mai învățat popa, învățatoriul și notariul, cu atât ne pot fi și noaue mai folositori și mai bravi conducători. Dar dacă noi nu știm nimica, — zău popa și învățatoriul cu greu se pot ferici cu noi. Până-ce, dacă și noi știm ceti, a scrie, adecă cât de puțină carte, — atunci cu mult mai ușor pricepem chie-marea lor, povețele înțelepte ale acestora, și vorba lor nici odată nu sună în deșert.

Noi Români nu avem noroc de a ști toți carte, nici în veacul al 20-lea. Pe unele locuri n'a fost cu puțință să învățăm, deoarece-ce fiind săraci, n'am avut școale, învățatori, sau alte împrejurări ne-au împedecat. Acestea dar

nu sunt așa tare de vină, că au rămas îndărăpt. Dar mai mare păcat au aceia, cari au avut școli și învățatori și totuși n'au învățat, cari au avut din ce, și au putut să-și facă școli și totuși n'au făcut.

Durere, astfel de Români au fost mulți în trecut și mulți sunt și astăzi, cari se înstrăinează de carte, de învățatură. Și pe unde a fost poporul așa, vedem, că atât materialicește, cât și spiritualicește e nimic de tot. Pe acolo numai atâtă auzim vorbind, că »vai mult e greu și rău a trăi astăzi în lume«. E rău și greu, că trăim zile grele. Pământ avem puțin, ear' noi suntem mulți și nu ne ajunge la toți. Dările sunt mari și se tot sporesc, iar noi săracim pe zi ce merge. Și dacă tot așa va fi, nu peste mult știe D-zeu unde vom ajunge și ce va mai fi de noi.

Și dacă suntem săraci și ne gândim oare pentru-ce săracim tot mai tare și pentru-ce ne este așa greu traiul, — trebuie să recunoaștem, că cea mai mare parte a necasului nostru vine de acolo, că nu avem nici o învățatură, că nu știm carte. Noi Români nu mult ne gândim la traiul nostru. Ci dacă părinții noștri a lucrat cu pământul — ne apucăm și noi de pământ. De aceea, că oare ajunge-ne-a pământ la toți, asigurată ne va fi traiul numai cu lucrul de pământ — nici nu ne pasă. Noi Români nici decât nu luăm pildă dela popoarele cu cari locuim și cu cari zilnic venim în atingere. — Nu învățăm nimic dela străini. — Ci gândești, că e făcătura, că neguțator, măcelar, păpușar etc. ori-cine poate fi ori de care naționalitate, numai Român — nu!

lubiților țărani români! Pentru-ce nu luăm exemplul dela Jidani, eu cari avem mai mult de lucru? Vedeți, ce fac ei? Să fie cât de săraci, fac ce fac, dar pruncii nu-i lasă nici de cât fără învățatură. Ei toți învață carte de micuți și dacă cresc mari o păzesc mai departe, nu o aruncă la o parte, ca noi. Ei se silesc să știe cât de mult și apoi se așază între noi începând ceva gheșeft cât de mic și așa zicând neluat în seamă.

Ei știu bine, că noi suntem oameni pacinici, — muncitori buni, dar neciopliți la minte — și așa ușor se pot ferici între noi. Și dacă noi n'am învățat și nici nu învățăm barăm acuma carte, — ne poartă, ca pe vită de funie, — cum ei voiesc. Cu cuvinte blânde ne înșală și pe când observăm, că suntem înșelați — e prea târziu. Ori ce Jidan să fie acela, ori de unde, ori cât să fie de pogârjit — vedem că între noi se află bine. În curs de câți-va ani își câștigă livadă, își edifică casă frumoasă, și se face primul — fie și cămatar — în sat.

Jidanul își ascutește mintea, nu ca Românul, — și apoi se știe folosi de neștiința Românului, până-ce îl sărăcește de tot.

Oameni buni, ca să vă arăt, că fără învățatură, fără carte nu mai putem să trăim, vă amintesc în câteva cuvinte, care și cum au fost starea materială a Românilor din Maramureș în trecut și care și cum e astăzi. — Români din Maramureș toți a fost nobili — nemeși, — încă din veacul al 14-lea și 15-lea. S'au luptat vitejește, și au apărât țara de dușmani acești bravi

FOIȚA RĂVAȘULUI

DIN VIAȚĂ

(Schița).

»Să-ți ții gura, auzitu-m'ai, să taci, că de m'aprinde te'mblătesc de nici în copârșeu nu te-or mai putea aduna. Atâtea căzani, de nici popa nu spune atâtea! Păi, tu mă ții pe mine, amărîto, din bunurile tale trăesc?«.

Femea nu mai zise nimic, ci se așază pe vatră la gura focului. Limbile galbene-arâmii de flacăra se prelingeau slabe printre celea câteva bucăți de lemn-verde, ce gemeau înădușit făcând spume la capetele slobode. În chilia întunecată dungile nehotărîte de lumină joacă pe pereții îngălbiți. Prin hornul lung voia vântul, ce se bocia prin streșini și prin cei doi acațani negri, înghețați de gerul sec, fără zăpadă. În ușea, afară, se îndesa cănele târcat ghemuindu-se.

Nici o nădejde de-a se mai îndrepta vremea asta blăstămată. Cei dintâi fulgi de zăpadă căzuse cu săptămâni înainte, dar crivețul ce pornisă turbat din împărăția lui de ghiață, spulberă și subțirele vâl alb ce-a fost îmbrăcat pământul negru, amurțit de toamna grea.

Frigul de-afară pătrundea prin pereții vechi ai casei, și căldura cuptorului hârbit nu era de-ajuns. În tăcerea stăpânitoare se auzia cum toarce motanul sur, ghemuit în fundul patului.

De câți amar de ani se scurge viața cestor doi oameni în tot acelaș chip, Doamne! De câte ori s'a făgăduit el să nu mai bea, de câte-ori

s'a legat cu jurământ. Dar' focul patimii nebune nu se putea potoli cu nici un chip. Din ce mergea era mai prăpădit, mai ticălos. Ochii i-se holbară, trași adânc în lăuntru, fața i-se făcuse galbină-verzie, umerii obrazilor eșiră, vestind moartea, ce trebuia să se țină prin apropiere. — Vedeau el bine că merge tot în mai spre rău, că lumina minții i-se întuneca tot mai mult, că în tot trupul crește o slăbiciune, o sfârșală spăimântătoare, dar voința nu-l mai ajuta.

A bătut prea de multe-ori aceeași cărare, a închis prea de multe-ori aceeași ușă dela crăma jupânului, și apa înveninată a jidanului prea de multe-ori a curs pe gâtulejul lui ars de sete.

Femea vedea ea bine că nu-i mai poate ajuta. Dar cum de un lung șir de ani a fost dedată să-și dascălească de câte-ori venia beat, nici acum nu se putea răbda să nu-i zică ceva. — Așa a fost învățat'o maică-sa — Dumnezeu s'o erte, a luat'o până să nu-i vadă nefericirea — li erau adânc întipărite în minte și inimă vorbele ei: »Anuță dragă, de te-ar feri Dumnezeu de bărbatul beutor. Dar ori cum ar fi să nu-ți uiți că cu sfaturi bune poți ajuta mult. Cu sfaturile și dacă te vei ruga lui Dumnezeu«.

Cât s'a rugat ea pot spune icoanele vechi de pe perete, ear vorbe bune, câte nu i-a spus ea?

Focul bătea de tot în stingere și lelea Anuță adună tăciunii și mai pune vre-o câteva vreascuri, apoi deasupra un cap de butuc vechiu. Aprinse apoi lumina de său și o pusă pe masă.

—» Vezi de mai adună și tu ceva din ce mai e pe masă. Uită, ai înlemnit, cu ochii deschiși, ca de ghiață, de să sparie omul de tine. Doamne, doamne!« și oftă din adânc.

Omul ei nu zise nimica, ci sculându-se cu mari încordări de pe scaun, merse împedecându-se și se răsturnă în pat, în dosul cuptorului. Lelea Anuță stătu puțin în mijlocul casei. Flacăra în cuptor s'a fost încins, și lumina tare în chilia întunecată, ear după-ce mucul luminării de său se stinsă, ațipise. O iconiță mică, Prea-Curata cu Isus în brațe, privia blândă în lumina flăcării la femeia împetrită în mijlocul casei. Lelea Anuță o văzu, ochii ei o pironiră mult, și apoi se umplură de lacrimi mari amare. — Era iconița înaintea căreia se ruga ea — copilă și fată mare — la ei acasă. Toate dorințele, toate visurile ei de copil și le încredință chipului zugrăvit aci. — Amintirile se răscoliră zguduitoare, puternice. — Se așază ear pe vatră, cu capul îngropat în palme.

Câți au fost ei la părinți? Un fecior și o fată. Frate-său se'nșură când ea era de 12 ani. Acolo'n sat și-a fost făcut gospodărie bună: se'n-cusciră doar cei mai cu stare oameni din sat. Nunta a fost zi de sărbătoare pentru satul întreg. Ceterașii au fost o bandă întreagă — erau să se prăpădească. Vuiiau vioarele, chiuiau feciorii și clocotea tot satul. — Rămășă singură Anuță era puil mamii, și fata cea cuminte a tatii. Anii tineri trec ca zilele de primăvară, și Anuță zădarnic ar vrea acum să-și poarte închipuirea prin toate colțurile draguțe a raiului său din fetie. Și totuși ea a fost cea mai așezată fată din sat, dar poate chiar de aceea feciorii nu cutezau să-și facă atâtă vorbă cu ea, unde o vedeau așa smerită. Unde mai venea apoi, că cu averea nici unul nu o ajungea. — În biserică era evlavioasă ca o mucenică, cetia din carte de rugăciuni, și multe babe șopteau că Ion din deal vrea să-și mărite fata după vr'un domn, că prea

Români și pentru aceea au fost nobilizați. Ca răsplătă pentru voinicia lor Regii le-au dat foarte multe și mari averi, cari le-au și păstrat până în zilele noastre.

Așa averi au avut celea mai multe familii nobile românești din Maramurș, cum au grofii și baronii astăzi. Munții carpatini dintre Maramurș și Bucovina cu băile, pădurile frumoase și scumpe de brad, cu apele minerale, ce se află în ei — toți au fost a lor. Ei, da n'au știut carte, n'au avut nici o învățătură, n'au știut prețui bogăția lor, cum ar fi trebuit, și îndată ce s'au așezat între ei Jidani veniți din Galiția în 25—30 ani toate averile lor au ajuns în mâinile Jidanilor.

Acum alungul satelor Maramurș nu mai vedem altceva, decât palate pompoase jidovești, iar bieții Români s'au tras afară din sate. Le pare bine, dacă mai pot locui în colibi la câmp. Mulți își iau straița pe umăr și pleacă spre America și România și lasă pământul apărut prin brațele și muștii cu sângele lor, — în mâna căroră a ajuns. De erau acești oameni cât de cât mai luminați, — mai învățați — nu așa ar fi trebile acuma.

Vedeți, că și comori pline de aur și argint — precum a fost în Maramurș, cât de ușor se pot mistui, dacă suntem neînvețați. Până-ce cu învățatură știm face din cruceri-floreni, ear din florenizeci și sute și așa mai de parte.

Numai învățătura ne trezește, numai ea ne scoate din întunec la lumină, și ar fi vremea, că și noi Români să ne trezim din somnul cel de moarte, — să ne luminăm barem acum. Căci pre-cum vedem și din istoria lumii numai acelea popoare au ajuns mari și tari și la bogăție, cari au știut prețui de cu bună vreme învățătura, — cartea. Ear cari n'au știut, sau n'au voit a-și câștiga aceasta armă puternică, — au rămas în coadă.

Deci dar, să învățăm, țeranilor, carte și ce învățăm să nu uităm !! **G. J.**

Crestături.

— »Treburii valache«. Sub titlul acesta scrie »Magyar Állam« un articolaș, după care de nou trebuie să ne exprimăm mirarea, că se mai află preoți români, cari abonează o foaie ca »Magyar Állam«. Eată ce și cum scrie foaia din Bpsta:

o poartă pe sus. Dar într'o toamnă târzie, — căzuse de mult frunza uscată, și nopțile cădea brumă groasă, — în sat ear era ferbere mare. Țiganii ear înebuniră cu ceterile ușor rezimate pe pept, subt bărbie, feciorii chiuiră ear, chiuiturile vechi și altele noau, și satul clocoti earăși.

Peste patru zile Anuța trecea riulețul din vale în carul nou, tras de 4 boi albi, cu coarnele largi, cu noul său stăpân, un voinic mijlociu, cu ochii adânci, negri, cu mustața groasă, — în satul vecin. — Tot n'a aflat badea Ion în satul lui ginere să-i placă.

Cei șase ani dintâiu cine-a știut că trăește în lume? Aveam o fetișoară ca un înger, cu obrazii ca spuma laptelui, cu părul bălai, cu ochii albastrii — ochii Anuței ca două rugăciuni intrupate.

Dar când a fost de 5 ani dăduse boală grea de grumazi între copii. Seceră în dreapta, seceră în stânga, și în urmă se oprî și la casa noauă de peatră din mijlocul satului.

Durerea pentru pierderea micului suflet, era să-i doboare pe amândoi. Nu i-a răpus însă, ci i-a învins numai. Din fericirea de până acuma, traiul s'au făcută greu, vremea trecea cu aripi de plumb. La doi ani pe Ilie îl aleseră jude, și cuprins de afaceri, amintirile i-se mai șterseră. Dar pentru Anuța nu. Alți copii n'au mai avut, și golul cel lăsase în inima ei îngerul dus, nu-l mai putea umplea nime. — Se stinse și mamă-sa, cu mângăerile ei, și așa rămasă singură și părăsită în lumea asta largă.

Singură iconița cu Maica Domnului îi mai da putere. De ar fi rămas vecinic în genunchi înaintea ei, ar fi fost mereu fericită: vedea în

»A fost odată un popor, simplu și desprețuit. Toată averea lui era câteva corcitură de vite și capre, ear gândurile lui n'ajungeau așa departe, cât glasul tulnicului de munte, ura lui însă se ridica mai sus ca piscul stâncilor. Trăia aici între noi, dar nu era din sângele nostru. Incetul cu încetul îi deveni strîmtă coliba sa de paie, și a eșit la lumina soarelui, a pornit pe cărarea culturii, și s'au făcut tare în economie, fanatic în simțul său național, o clasă de oameni neimpăcați în ura lor, cari între neamurile din Ardeal a luat rolul jidovilor, pentru-că le scoate din moșia lor, din tradițiunile lor și din limba lor... (Adecă noi scoatem pe alții din ale lor? »Rév.«) Ear într'aceia face socoteli, ia în seamă și cercează hotarele unei mari împărății, luând și din țeara noastră o bucată bună. Poporul acesta e poporul valach, cel mai trainic și mai primejdios între naționalitățile noastre. Despre naționalitatea aceasta a scris *Moritz Pál jun.* (Nu-i jidan? »Rév.«) lucruri de luat în seamă într'o carte, intitulată: »*Talpra Magyar!*« —

Spune apoi, că guvernul austriac luând parte la serbările din Putna prin aceasta Viena a voit să arete, că nu împărțășește vederile guvernului unguresc, care a oprit studenții români de a lua parte la acele serbări. Și după ce-și varsă pentru aceasta veninul asupra Nemților din Viena, »M. Állam« scrie astfel:

»Am auzit nu de mult, că studenții români vor se face o mare societate, cu scop ca se cultive *idea împărății române dela Dunăre* în politică, literatură și viața socială. Am aștepta, ca rectorii universităților din Austria să iee la trei parale pe domnișorii neastempărați, dacă nu de dragul nostru, atunci în interesul monarhiei întregi. La universitățile ungurești și de altfel numai în întunecul nopții se mai pot mișca surcelele neamului valach. Dar pentru aceea se mișcă și încă prea-prea. *Gimnaziile ungurești de stat*, ridicate în ținuturile românești nu ajung ținta dorită (adecă nu fac din Români Unguri. »Rév.«) Ei învață în limba noastră știința împotriva noastră. Trebuie deci să facem la universități, ce putem face, deși isprava nu va fi mare. Ear asupra acestei societăți de studenți atragem atențiunea universităților noastre și a foilor ștudentești.« —

Atăta »M. Áll.«. Noi nu știm nimic de o astfel de societate, nici nu credem să fie adevărat ce zice M. Áll., că ar fi auzit. »Ura cea mare însă, care se vede din fiecare șir al foii catolice nu se potrivește nici decum cu spiritul creștinismului, nici cu interesul bine priceput al patriei. De acea articolul lui »M. Áll.« nu e nici creștinesc, și firește, nici patriotic. Dela foile jidovești n'am luat-o în nume de rău, dela foi catolice însă da. Ori doar sunt tot una? ...

— În Boemia clerul catolic e de două neamuri: Nemți și Boemi, sau Cehi. Aceștia din urmă au alcătuit o societate separată, cu aprobarea mai marilor bisericești. În septemăna trecută, la inițiativa acestei societăți, preoții cehi au ținut mai multe zile de-a-rîndul, conferențe în Praga, luând multe hotărări, noue în felul lor. Intre altele, conferința, la care dieceșele și-au trimis reprezentanții lor, pe lângă ceilalți preoți, — enunță, că la scaunele episcopoești se fie propuși — nu ca până acum tot persoane de origine nobilă ori profesori — ci în primul rând persoane cu merite pe terenul păstoririi sufletelor. Asemenea între canonici se fie cel puțin jumătate, preoți, cari au lucrat în »cura animarum«. În seminare, la catedrele studiilor practice se fie denumiți profesori

cer, între îngeri copilița sa. — li rămasă însă totuși ca o nespuse ajutoare, pentru toată viața sa mai târzie.

Ilie ca jude dase de pretini, cari îi mîncară norocul și fericirea ce i-a mai rămas: pacea de acasă. În 15 ani se duseră moșiile, periră boii ca pe gură de lup, până și casa de peatră îi scăpă de subt mână. Era un beutor și cărțăș desnădăjdut.

Când și-a tras mai tîrziu pe samă, la multa povăț și vorbă bună a nevastei, — era prea tîrziu. Se ruinase și sufletește și trupește cu desăvîrșire.

Din avuți ce-au fost, acum le plîngea sîrăcia pe vatră.

* * *

Anuța cu capul îngropat în palme, cu gândul cercetînd vremurile apuse, stătu mult pe vatră ca împetrită. Apoi sculîndu-se ingenunchie înaintea iconiții, singurul isvor de mîngăere ce i-a mai rămas. Afară ivitură vîia prin acațanii negri înghețați de gerul uscat. Părea că suflete desnădăjduite trec prin vîzduh, răpîte de furtună. Glasurile jalnice se adunau tot mai multe în vale, ca să se bocească împreună. Prin hornul înalt părea că s'au prins un duh de spaimă, și nu poate scăpa.

În chilia goală un gemet adînc și prelung, înecat, se isbi deodată puternic de cei patru pîreți. Femeea sări înspăimîntată.

Dar omul din pat era de gheață, inima a încetat să mai bată.

Altius.

preoți, cari cel puțin 10 ani au fost în păstoria sufletelor. În urmă conferința cere, ca pe lângă fiecare episcop se fie un consiliu de bărbați, în care se fie câte 1 canonic, profesor de teologie, rector sem., catechet de gimnas, protopop, paroch, capelan, catechet de școale elem. și călugăr.

Nu sunt lucruri de ceva înțelepciune înaltă acestea, dar ca porniri noue din străinătate, le încreștăm, după »M. Állam«.

— **Reforma învățămîntului popular.** Mai multe gazete din străinătate au scris împotriva scopului, ce-l cuprinde noul proiect de lege maghiar privitor la învățămîntul popular, arătînd că e nefiresc și tiran. Politicianii maghiari, se pricepe, nu rămân încantați de cele ce le cetesc și aud asupra cavalerismului lor și a libertăților din Ungaria, pentru-ce colindă pe la redacțiile gazetelor străine, spunînd, că nu e așa negru dracul, cum îl feștesc, dimpotrivă: ei nu mai binele naționalităților îl au înaintea ochilor. Uneori colindatul nu li zădarnic, mai capetă câteva. Așa în septemăna trecută ziarul »Pol. Corr.« din Viena i-a luat în apărare, nu cu arma științii și convingerii lui, ci — cum însuși scrie — pe baza informațiilor primite din Budapesta. Numitul ziar scria, că în străinătate au înțeles rău și greșit intențiunile d-lui ministru Berzeviczy, fiind-că lui nici prin minte nu-i trece despoierea naționalităților de dreptul limbii lor, nici se extirpeze școlile lor. Ținta lui e, ca fiecare învățător să-și câștige calificăție pentru de a putea propune limba maghiară în așa măsură cât pruncii, după terminarea învățămîntului popular, se înțeleagă și se știe vorbi limba maghiară. Și ca mai mult se arete »nevinovăția« noului proiect, scrie, că el nu cuprinde numai ceea-ce au satorit legile înainte cu 25 ani și că e departe de gîndul de a lupta împotriva limbii și culturii naționalităților.

A bună samă, că »Pol. Corr.« a dat la tipar scrisoarea din Budapesta tocmai așa, cum i-s'a trimis. La acea, că n'ar cunoaște proiectul și veninul, cel cuprinde acest proiect, nu ne putem gîndi, după-ce e cunoscut și aspru judecat chiar și în Rusia. Vederi politice, ori alte vederi, — dar nu de dreptate! — îl va fi îndemnat, se nu se cugete la acea, că noul proiect ținește direct și pe față maghiarizarea naționalităților din Ungaria, într'u cât după acela statul are se cualifice în limba maghiară pe învățători, — învățătorii nu vor mai sta sub dreptul de disciplină a confesiunilor, dela cari își trag plata, — învățătorii, cari nu vor face cu copii progresul recerut în limba maghiară, vor fi delăturați din post, — pruncii, cari nu vor ști ungurește după șasă ani de școală, vor trebui se mai învețe un an și că statul nu va suferi în școlile lui să se propună nici religiunea în limba maternă, de cum să-și implinească datorința scrisă în legea de naționalitate, de a se îngriji, ca, unde naționalitățile locuiesc în masse, învățămîntul popular și chiar și în gimnaziu să se capete în limba maternă și dacă școlile sunt susținute de stat.

Răsboiu alcoolismului!

(Continuare.)

Bărbații, cari conduc destinele statului nostru au început să se convingă, deși nu toți, că nu-i de ajuns pentru cinstea și puterea statului, ca se încasseze sutele de milioane coroane din beuturi, că e chiar imoral și lucru nebun a lua banul cetățeanului său cu prețul vieții aceluia, și-apoi banul câștigat în chipul acesta să-l dea pentru susținerea temnițelor, a spitalelor și a caselor de nebuni, unde ajung cei mai mulți beutori și pentru susținerea gendarmilor, cari au mai mult de lucru cu aceia, cari răgnesc și se bat în crișme, cari fură, înșală ori falsifică, pentru ca să bea, ori să mănăce din al altuia, după ce avutul lor și-l'au dat pe beuturi. S'au convins și se vor convinge, că e mai de folos pentru stat și societate, se împedecă beuturile, decât se dea instrucțiuni împotriva ofitei și se recomande oamenilor se nu scuipă pe stradă și prin ambite și că nu bețivii fără putere și demoralizați vor apăra, în cas de nevoie, neatărănarea și cinstea țării, ci cumpătații, cari, fiind statul în primejdie, bucuros își jertfesc nu numai avere, comodități, sănătate, ci chiar și viața.

Dacă bărbaților acestora cu minte și cu inimă caldă pentru binele poporului și a țării le va veni în ajutor societatea, ei vor face tot mai mult, până-când și statul nostru va urma pilda altor state privitoare la măsurile potrivite pentru împedecarea alcoolismului.

Atari măsuri dovedite de bune sunt: ca statul să mărească darea alcoolului, să facă, ca și

Agentura generală
din Cluj a băncii de asigurare
„TRANSSYLVANIA“

primește și efectuește oferte de asigurare din comitatele: Cojocna, Murș-Turda, Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Do-băca, Ciuc, Sălagiu, Sătmár, Bihor, Maramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și exploziunii ori ce fel de edificii, mărfuri, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului
face asigurări în toate modurile obicnuite, anume: capitale pentru casuri de moarte, pe viață, de zestre, rente etc.

Asigurări populare fără ceretare medicală până la 1200 coroane.

Asigurări pe cheltuielile înmormântării, contra grindinei, sămănături de tot felul, nutrețuri etc.

„Transsylvania“
a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci în decurs de 34 de ani a plătit despăgubiri pentru foc de K. 3.042,619-84 fil., ear pentru capitale asigurate pe viață Kor. 2.992,162-98 fil. Suma asigurărilor contra focului e de K. 112 milioane. Suma asigurărilor pe viață e de K. 10-2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în limba românească și în toate limbile din țară dela

Agentura generală a băncii „Transsylvania“
Cluj, piața „Emke-tér“ Nr. 16.
precum și dela agenturile locale și cercuale din comunele mai mari.

Asigurați-vă viața, rente, zestre! Spese de funeralitare

Asigurați-vă contra focului edificii, bunete, mobile, mărfuri

— La o familie română în Cluj se primesc doi băieți sau două fetețe în cuartir și vîpt pe lângă condițiuni favorabile.
Informațiuni se dă la tipografia „Carmen“ (Str. Ferencz-József-út 58).

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgărziuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main. 16—52.

Pentru 5 coroane trimit 4½ chlgr. (cam 50 bucăți, puțin atinse,) de
săpun fin de toaletă,
bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, vioarele, rezedă, jasmín și lăcímioare. Trimitend banii înainte ori cu rambursă speează casa centrală de mărfuri Scheffer D. Sándor Budapest, VIII, Bezerédi-utza 3. szám. (36) 15—24.

„THE STANDARD“
fundată în anul 1825.
Efectuește
asigurări de viață
pe lângă condițiuni foarte favorabile.
Incasso anual Avere proprie
Cor.: 32,000.000 Cor.: 260,000.000
Dividende solvite Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000 Cor.: 520,000.000

Agentura generală pentru Transilvania:
Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.
Filială pentru Ungaria:
Budapesta, strada Kosuth-Lajos nr. 4. în palatul Standard. (Casa proprie).
Centrala generală:
Edimburg. (Anglia.)
49—.

Pentru sezonul de primăvară și vară
recomandă
NEUMANN M.
liferant c. și reg. de curte
Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.
Căputuri de tranșiție (Double, Ulster, Raglan).
Pardesiuri de primăvară.
Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).
Căputuri economice, cuptușite cu stofă.
Haine negre de salon și frac.

Mare deposit de vestminte pentru copii.
Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provință ca măsură e destul a trimite o haină veche. 20 (28—)

Distins cu diplomă de onoare.
Bernáth E. Sándor magazin de mașini de cusut și biciclete; deposit de instrumente musicale. Liferantul poștei și telegrafului ung. reg.

Cluj-Kolozsvár (lângă podul Someșului.)
Vînd și în rate lunare și garantez 5 ani pentru mărfurile mele. — În atelierul meu mechanic, aranjat cu lumină electrică și motor, fac grabnic și cu preț moderat, reparaturi, suflări cu nichel, emailuri de deosebite colori, în baia și cuptoriul propriu.
Nr. Telefonului 412.
Liste de prețuri ilustrate trimit ori cui.
Cine comandează provocându-se la aceasta foaie asigură oare care % bisericei române celei noue din Cluj! — 44 (13—)

La Administrația »Răvașului«
(Cluj, Jókai-utca 6.)
se mai află de vînzare următoarele cărți:

- „Castelul din carpați“ de Jules Verne, trad. în românește de V. Onișor, ed. Dr. E. Dăianu. Cu mulțime de chipuri. Prețul 1 cor. 60 fil.
- „Mama Sfântului Augustin“ de Episcopul Em. Bougaud, trad. de Salba, ed. Dr. E. Dăianu. Frumos legată în pânză 4 cor. Broșurată 3 cor.
- „Suplex Libellus Valachorum“. Latinește și românește, trad. de Dr. E. Dăianu. Prețul 1 cor.

Din „Cărțile Săteanului Român“
au apărut:
Nr. 1. „Schite din popor“ de George Stoica, prețul 10 fil.
Nr. 2. „Pecatele noastre“, de Petru Suci, prețul 15 fileri.

Tipografia
»CARMEN«
PETRU P. BARIȚIU
CLUJ
Ferencz József-út 58 sz.

Primește tot felul de lucrări, ce cad în bransa acestei măestrii, executându-le cât se poate de cu gust, în stilul cel mai modern și cu prețuri moderate.
Comande se primesc și la Librăria D-lui Erich Fabritius din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32.)
Ca prima tipografie românească în acest comitat, se roagă de binevoitorul sprijin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.

Wilheim Ignácz
ingenieur
Budapesta, VIII. Kender-u. 8.
Primește ori ce fel de **măsurare de pământ,**
mappare,
arangeare de posesiune.
După acord marchează linia căii ferate normale ori înguste.
Prețuește moșii, esoperează și valorează patente, pe lângă onorar echitabil.
Ofertele sunt a se trimite la adresa de mai sus.
43—50.

O cumpănă de culina gratuit.

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încercat **mărfurile mele de argint mexican** renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:
6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » »
6 furcuțe » » »
12 lingurițe de cafea » »
6 cuțite escelente desert » »
6 furcuțe » » »
1 lingură mare de supă » »
1 » » lapte » »
2 feșnice elegante de salon.
46 bucăți la olaltă costă numai
6 fl. 50 cr.
După ori ce comande pe lângă asta dau ca present de răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12½ chlgr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și înlăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani.
Espediția se face trimițend banii înainte sau cu rambursă din magazinul european casa centrală de marfuri.
Scheffer D. Sándor
14—24. Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Moldovanu Basil